

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

18103

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'nı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **08.10.2024**

Nevroz UYSAL ASLAN

Sırnak Milletvekili

Dış denetim kurumu olarak Sayıştay Kanunu çerçevesinde yapılan incelemeler sonucu Sayıştay çeşitli kamu kurum ve idareleriyle ilgili 2023 yılı Denetim Raporları'nı Eylül ayı itibariyle yayınlamıştır.

Sayıştay Denetim Raporları'nın kapsamı ve muhteva itibariyle giderek daralması, Bakanlıkların ve kamu idarelerinin önceki yıllarda tespit edilen usulsüzlük ve eksiklikleri gidermemekteki ısrarı, mevcut sorunların devam etmesi gibi nedenlerle Sayıştay denetimlerinin hükümet üzerindeki denetim yetkisinin zayıfladığı görülmektedir. Bunun başlıca nedeni siyasi iktidarın kamu bütçesi ve harcamalarında şeffaf, hesap verilebilir ve tutarlı politikalar izlememesidir. Ayrıca çeşitli yasal ve fiili değişikliklerle Sayıştay'ın bağımsızlık, tarafsızlık ve etkililik nitelikleri yıllar içerisinde zayıflatılmıştır.

Sayıştay'ın Adalet Bakanlığı 2023 Yılı Denetim Raporu'nda, Bakanlığın Mali Rapor denetiminde elde edilen eksiklik, hata ve usulsüzlüklerle bir takım mali rapor dışı önemli bulgulara yer verilmiştir. Bu tespitler kamu kaynaklarının takibinin ve denetiminin etkin olarak yapılmadığını, tespit edilemeyen harcamalar ve gelir kayıpları olduğunu dolayısıyla kamu idaresinin mali sorumluluklarını yerine getirmediğini gösterir niteliktedir.

Sayıştay, raporunda mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili 5 bulguya yer verirken mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan da 5 bulguya yer vermiştir. Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosunda ise;

- İlk Madde ve Malzeme Hesabında İzlenen Tüketim Malzemelerinin Çıkış Kayıtlarının Düzenli Yapılmaması, Bu Durumun Mali Tabloya Yansıması

- Maddi Olmayan Duran Varlıklardan Haklar Hesabına Kaydedilmeyen Tutarların Mevcut Olması ve Bunlar İçin Amortisman Ayrılmaması
- Maddi Duran Varlıkların Hurdaya Ayrılmasına İlişkin Bazı Muhasebe Kayıtlarında Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Hükümlerine Uyulmaması
- Taşınmazlara Yapılan Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Taşınmazın Kayıtlı Değerine İlave Edilmemesi
- Tek Hazine Cari Hesabının Bakiye Vermesi,
- Tapuda Kayıtlı Bazı Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması,
- Sosyal Güvenlik Kurumu Prim İadelerinin Takip ve Tahsilatının Yapılmaması,
- İdarede makine, teçhizat ve demirbaşaya ait tadil, bakım ve onarım hizmetlerine ilişkin ödemelerde katma değer vergisi tevkifatının yapılmaması,
- Doğrudan Temin ile Yaptırılan Bazı Büyük Onarım İşlerinde Yaklaşık Maliyet Tutarının Mevzuata Göre Belirlenmemesi,
- Bazı harcama birimlerinde ihalesi yapılan yapım/onarım işlerinin zorunlu inşaat sigortasının (all risk) usule uygun şekilde yapılmaması, Şeklinde usulsüzlükler ve eksiklikler tespit etmiştir.

Raporda tespit edilen usulsüzlükler hem kamu kaynaklarının israfına hem de kamu bütçesinin kullanımıyla ilgili ilkelere aykırıdır. Tespit edilen hususların pek çoğu uzun zamandır sürmekte olan Bakanlık tarafından giderilmemiş, önlem alınmamış ve devam etmekte olan sorunlar olarak, Sayıştay Denetim Raporları'nın Bakanlık tarafından gerektiği kadar dikkate alınmadığını göstermektedir. Aynı zamanda Sayıştay Raporu'nda belirtilmemiş olan eksik noktaların kamuoyunun bilgi edinme hakkı ve vergilerinin takibi açısından açıklanması gerekmektedir.

Bu bağlamda,

1. Bakanlığınıza bağlı tüm müdürlük ve birimlerden detaylı, doğru ve kapsamlı Mali Rapor sunulmuş mudur? Bu raporlar Bakanlık tarafından yayınlanacak mıdır?
2. Bakanlığınızın 2023 yılı bütçe kullanımına dair bütçe yılı başında hedeflediği ve planladığı bir harcama planlaması var mıdır? Yıl sonu hedefleri bu planlarla ne oranda uyumdadır?
3. Yapılan harcamalar ve alınan mal-hizmetlerle ilgili olarak Adalet Bakanlığı harcamalarının bu kadar artmasının sebebi nedir?

4. Sayıştay'ın 2023 Yılı Denetim Raporu'nda tespit olduğu usulsüzlüklerin genel olarak sebebi nedir, önceki yıllarda tespit edilen usulsüzlüklerin giderilmesiyle ilgili neden etkili önlemler alınmamıştır?
5. İlk madde ve malzeme hesabında izlenen tüketim malzemelerinin çıkış kayıtlarının düzenli yapılmaması, bu durumun mali tabloya yansımalarının nedenleri nedir, sorumlu personel ve birimlerden bu görev eksikliğinin nedenleri sorulmuş mudur, Bakanlık bünyesinde konu hakkında soruşturma açılmış mıdır, önceki yıllarda da meydana gelen bu hata neden giderilmemiştir?
6. Yapılan bilgisayar yazılım, patent ve lisans alımları gibi maddi olmayan duran varlıklara ilişkin harcamalar neden 260 Haklar Hesabına kaydedilmemiştir? Bu hata nedeniyle meydana gelen kamu zararı var mıdır, varsa ne kadardır? Sorumlular hakkında herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır?
7. Bakanlığın elinde ne kadar hurda olduğu ne kadarının satışa veya bedelsiz devre konu edildiği ve stoklarının durumunun belirlenememesinin nedeni nedir, hurdaya ayrılan maddi varlıkların muhasebe kayıtları neden düzgün tutulmamıştır? Bu hata nedeniyle meydana gelen kamu zararı var mıdır, varsa ne kadardır? Sorumlular hakkında herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır?
8. İdare tarafından binalar için yapılan değer artırıcı harcamaların ilgili taşınmazın kayıtlı değeri üzerine ilave edilmemesinin nedeni nedir, bu değer artırıcı harcamaların toplam bedeli ne kadardır, bu harcamalar usule uygun mu yapılmıştır? Taşınmaz değerlerinin olması gerekenden daha düşük olarak kaydedilmesi kamu bütçesinde ne kadarlık bir zarara yol açmaktadır?
9. Tek hazine cari hesabının bakiye vermemesi gerekirken bakiye vermesinden, bu duruma yol açan Muhasebe Birimi Tahsilat Hesabının 2.920.221,08 TL bakiyesinin Tek Hazine Hesabına aktarma ve/veya muhasebeleştirilme işleminin yapılmamasının sebebi nedir, sorumlusu kimlerdir? Tespit edilmediği taktirde bu miktar ne olacaktır? Sorumlular hakkında herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır?
10. Kamuya ait taşınmazların bazılarının mevcut kullanım şekilleri ile tapuda yer alan bilgilerin farklı olmasının nedeni nedir, neden cins tahsisi yapılmamıştır? Kullanım şekilleri ile tapuda kaydı farklı görünen taşınmazlar ne amaçla kullanılmaktadır, özel kişi ve kurumlara kiralanan, satılan ve Bakanlık hizmetleri dışında kullanılan taşınmazlar var mıdır?
11. Bakanlığınıza ait taşınmazların kaç adliye ve ek adliye binası olarak kullanılmaktadır? Bu kayıtlar tapu ile uyumlu mudur? Yeni yapılması planlanan adliye sayısı kaçtır?

12. Bakanlığınıza ait taşınmazların kaç tane ceza infaz kurumu ve ek binaları olarak kullanılmaktadır? Bu kayıtlar tapu ile uyumlu mudur? Yeni yapılması planlanan ceza infaz kurumu sayısı kaçtır?
13. SGK primlerinin iadesinin takip ve tahsilatının yapılmamasıyla ilgili sorunlar yıllardır devam etmektedir, bu usulsüzlük ve eksikliklerin devam etmesinin sebebi nedir, sorumluları kimlerdir? Sorumlular hakkında herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır? Soruşturmanın akıbeti ne olmuştur?
14. Bakanlığın merkez ve taşra birimlerinde aylığını veya ücretini aldıktan sonra ücretsiz izin, askerlik, istifa gibi çeşitli sebeplerle görevinden ayrılan personel için Sosyal Güvenlik Kurumuna fazla ve yersiz gönderilen prim/keseneklerin iadesine ilişkin gerekli işlemler yapılmadığı için uğranan zarar ne kadardır? Toplam takip ve tahsil edilmeyen miktar neden Mali Rapor'da yer almamaktadır?
15. İdarede makine, teçhizat ve demirbaşaya ait tadil, bakım ve onarım hizmetlerine ilişkin ödemelerde katma değer vergisi tevkifatının yapılmamasının sebebi nedir, tevkifat yapılmadığı için uğranan vergi zararı toplam ne kadardır? Bu tevkifatın hiç yapılmaması veya geç yapılmasından kaynaklanan kamu zararı kim tarafından ve hangi kaynakla giderilecektir?
16. Doğrudan temin ile yaptırılan bazı büyük onarım işlerinde yaklaşık maliyet tutarının mevzuata göre belirlenmemesinden kimler sorumludur, Kamu İhale Kanunu'na aykırı yapılan ihalelerle ilgili iptal davaları açılmış mıdır? Usulsüz yapılan bu ihalelerle ilgili sorumlular hakkında soruşturma ve dava açılmış mıdır?
17. Kamu İhale Kanunu'na göre, yapım işlerinde fiyat araştırması yapılmalı ve doğrudan temin yoluyla yapılacak ihalelerde yaklaşık maliyet hesaplaması yapılması gerekirken, maliyet hesabı yapılmadan doğrudan teklif usulüyle verilen ihalelerde tüm mali yıl boyunca uğranan zarar ne kadardır? Yaklaşık maliyetten daha yüksek meblağlara ihale verildiği durumlar olmuş mudur, bu ihaleler kimlere verilmiştir?
18. Bakanlığınız Sayıştay Raporu'nda tespit edilen usulsüzlüklerle ilgili hangi adımları atmıştır, meydana gelen toplam kamu zararının tespiti hangi tarihe kadar yapılacaktır, sorumluların soruşturmaları etkili ve objektif şekilde yürütülecek midir?
19. Bakanlığınız Sayıştay Raporu'nda tespit edilen usulsüzlükler ve eksikliklerle ilgili önümüzdeki dönem için hangi önlemleri alacaktır?